Asiakaslehti 2/2026 | Julkinen tiedote | Mustankorkea Oy | www.mustankorkea.fi

KULKU

06
Melkein rikki rakastetut

09
Näin lajittelet lääkejätteet

14
Tutkimme tuhansia roskapusseja

16
Muovi tuli hyötykeräyspisteisiin

MUSTANKORKEA

6 Melkein rikki rakastetut

KULKU 2/2026

3 Pääkirjoitus
17 Ajankohtaista
20 Puuhasivu

Päivän polttavat
4 Suomalaiset kuluttajina
6 Melkein rikki rakastetut
12 Joulun lajittelu
14 Sekajätetutkimus

Parasta perusmaksulla
9 Lääkejätteet
16 Muovi hyötykeräyspisteisiin

Yhteistyössä
19 Jyväskylän seudun jätelautakunta

Seuraa Mustankorkeaa somessa.

Mustankorkea Oy:n asiakaslehti
ISSN 2489-3943
Päätoimittaja: Piia Aho
Toimitus: Päivi Peltola ja Skarppi Kirjoituspalvelut
Valokuvat: Anne Kalliola, Päivi Peltola
Taitto: Tmi Syaani
Painopaikka: 4M Suomi

12 Joulun ajan lajittelu

16 Muovi tuli hyötykeräyspisteille

Voisiko tämän vielä tuunata?

"ONKO TÄMÄ JO LOPPUUN KÄYTETTY?" on kysymys, jonka huomaan esittäväni itselleni yhä harvemmin. Sen sijaan kysyn usein: voisiko tämän vielä tuunata?

OLEN AINA ollut kiinnostunut tavaroiden uusista mahdollisuuksista, mummolan vintin aarteista, kuten vanhojen huonekalujeni tuunauksesta. Moni vaate, joka ei ole enää palvellut minua sellaisenaan, on saanut jatkaa elämäänsä aivan uudessa muodossa. Lasteni ollessa pieniä omat ja lasten isän vanhat vaatteet muuttuivat ompelukoneeni ja saumurini huristessa lastenvaatteiksi ja samalla sain toteuttaa luovuuttani. Kulunut helma saattoi päätyä taskuksi tai vanha collegepaita uuden lempivaatteen materiaaliksi. Samalla vaatteisiin siirtyi jotain muutakin kuin kangasta: pieni pala yhteisiä muistoja.

SAMA AJATUS näkyy myös kodin tekstiileissä. Moni tunnistaa ilon, jonka hyvin tehty ja ajaton tuote voi tuoda vuosikymmenten ajan. Esimerkiksi miniäkokelaani vanhat Marimekon verhot ovat löytäneet uuden elämän minun kotoani verhoina, tyynynpäällisinä ja kasseina. Kun laadukas materiaali säilyy käyttökelpoisena, miksi emme hyödyntäisi sitä uudelleen?

KULUTUSYHTEISKUNNASSA UUDEN hankkiminen on usein helpoin ratkaisu. Silti kaikkea ei tarvitse korvata heti, kun ensimmäiset kulumisen merkit näkyvät. Joskus pieni korjaus, huolto tai uuden käyttötarkoituksen keksiminen riittävät. Samalla säästämme luonnonvaroja, vähennämme jätettä ja annamme tavaroille mahdollisuuden jatkaa tarinaansa.

EHKÄ JUURI tarinat tekevät tavaroista niin merkityksellisiä. Kodin esineisiin kertyy vuosien aikana hetkiä, ihmisiä ja muistoja. Mummolan ullakolta löytyvä vanha nojatuoli, kahvimylly tai työkalupakki ei ole pelkästään tavara. Se muistuttaa eletystä elämästä. Siksi moni meistä säilyttää esineitä, jotka ovat jo melkein rikki rakastettuja, mutta eivät vielä valmiita luopumaan tehtävästään.

TÄMÄN LEHDEN sivuilla asiakkaamme kertovat omista pitkäikäisistä aarteistaan. Tarinoissa toistuu sama ajatus: käyttöikä ei määräydy pelkästään iän perusteella. Hyvin pidetty tavara voi palvella uskollisesti vuosikymmeniä, ja joskus vanhassa on todella vara parempi.

EHKÄ SEURAAVAN kerran, kun käteesi osuu kulunut vaate, hieman nuhjaantunut huonekalu tai vuosia palvellut käyttöesine, et kysykään ensimmäisenä, pitäisikö se vaihtaa uuteen. Ehkä kysyt, voisiko tämän vielä tuunata? Ja usein vastaus on ilahduttavan myönteinen.

Katja Niskakoski
talous- ja henkilöstöpäällikkö

Iso osa kuluttamisesta selittyy tunteilla

Minkälaisia kuluttajia suomalaiset ovat?

Ympäristökriisi ja some muokkaavat kulutustapoja. Minkälaista on suomalaisten rahankäyttö digitaalisena aikana? Miten tavaraan syntyy vahva tunneside?

HELSINGIN YLIOPISTON kasvatustieteellisen tiedekunnan professori **Minna Aution** mukaan kaupunkilainen kulutuskulttuuri vahvistui Suomessa 1980-luvun nousukaudella. Tavaraa ja esineitä arvostettiin yhä 1990-luvulla, vaikka myös palvelujen kulutus alkoi voimistua. Etenkin lama pakotti tarkentamaan rahankäyttöä, ja kirpputoreista tuli hyväksyttyjä.

– Silti elämme yhä nykyään runsauden yhteiskunnassa, jossa ei kuitenkaan *arvosteta* materiaa niin paljon, että se suitsisi ylikulutusta.

KERTAKÄYTTÖKULTTUURISTA OLLAAN sentään astelemassa poispäin, kun ympäristökriisi tukee kierrätetyn ja itse tehdyn arvostusta.

– Nuorille aikuisille on ihan tavallista hankkia kirpparikalusteita osaksi modernin kodin sisustusta.

Myös jätteiden lajittelu tukee tietoisuutta kuluttamisesta, koska se konkretisoi ostetun tavaran määrän.

– Kaikkea ei voi enää sulloa sekajätteeseen, mikä tekee kuluttamisesta todellisempaa.

SUOMALAINEN KULTTUURI on nojannut Aution mukaan pitkään konkreettisiin kulutustuotteisiin. Sosiaalinen media mullisti 2000-luvulla sekä rahankäytön että kuluttamisen tavat.

– Aiemmin paperirahaa saatettiin pistää konkreettisesti "sukanvarteen", mutta nuorille todellista rahaa on vain

"Lajittelu tekee kuluttamisesta todellisempaa."

Minna Aution mukaan ravintolassa syöminen on osa kaupunkilaista kulutuskulttuuria.

"Tavarasta tulee merkityksellisempi, kun siihen liittyy perheen historiaa tai vaivannäköä."

se, mitä näkyy pankkitilin saldolla tai maksetaan älypuhelimella lähimaksuna.

Myös kulutus on siirtynyt nettiin, ja rahalla ostetaan aikaisempaa enemmän aineettomia kulutushyödykkeitä äänikirjoista musiikki-, peli- ja suoratoistopalveluihin.

Kun kolikoilla ja seteleillä maksaminen harvinaistuu, vanhempien pitää keksiä uusia keinoja opettaa lapsille säästäväisyyttä.

– Enää ei ole kolikoita säästöpossuihin tai seteleitä viikkorahaksi.

ERI SUKUPOLVIA yhdistää Aution mukaan Suomessa kuluttamisen moralisointi. Suomalaiset eivät myönnä edes tutkijalle nauttivansa tuhlaamisesta, vaan jokainen on omasta mielestään rahankäytössä säästäväinen, järkevä ja harkitseva.

– Se on iso ero ruotsalaisiin, jotka eivät varaudu samalla tavalla pahan päivän varalle.

Silti iso osa suomalaistenkin kuluttamisesta selittyy järkeilyn sijaan tunteilla. Kulutuskulttuuria vastaan on vaikea taistella, ja siksi myös kestävä kuluttaminen on *kerroksellista*. On tyypillistä, että ihminen on joissain valinnoissa ekologinen ja toisissa ei.

– Esimerkiksi vannoutunut kasvissyöjä voi lentää lentokoneella monta kertaa vuodessa.

KULUTUSTYYLIIN VAIKUTTAA muun muassa lapsuudessa saatu rahakasvatus, varallisuus, sukupuoli ja asuinpaikka. Tavaroiden arvo nousee myös ajan ja vaivannäön kautta.

– Me tutkijat puhumme kiinnittymisen historiasta. Tavarasta tulee merkityksellisempi, kun se on peritty tai sen tekemiseen, korjaamiseen tai tuunaamiseen on käytetty aikaa.

Luokkatietoisessa yhteiskunnassa koko kansa hyväksyi samat kulutus- ja statussymbolit, ja menestystä osoitettiin kalliilla autolla tai kesämökillä. Nykyään yhtenäiskulttuuria ei enää ole.

– Kuluttamista ei määritä vain ihmisen elintaso, ammatti tai koulutus, vaan myös valittu alaheimo, kuten harrastusyhteisö, Autio sanoo.

TUTKIJA TUNNISTAA nykyhetkestä vain yhden megatrendin: kuluttamisessa keskitytään terveyden ja nuoruuden tavoitteluun sekä itsestä huolehtimiseen.

– Rahaa satsataan ruokavalioihin ja liikuntaan. Mutta vaikka rahankäytön tavat muuttuvat, kuluttamisen perimmäinen syy säilyy samana.

– Kuluttaminen on keino kuulua joukkoon ja saada valitsemamme yhteisön hyväksyntä: tunne siitä, että minä kelpaan.

Ulkoilu ja digikuvien ottaminen on uudenlaista materialismia.

Melkein rikki rakastetut

Aina ei tarvitse ostaa uutta. Ympäristöystävällisin tavara on se, jota käytämme vuodesta toiseen. Ne ovat niitä lähes rikki rakastettuja vaatteita tai esineitä, joista pidämme hyvää huolta ja korjaamme tarvittaessa. Rakkaat esineet siirtävät mukanaan muistoja ja historiaa – niihin voi syntyä ylisukupolvinen tunneside.

"Rahalla ei yhtä hyvää hirvestystakkia saa"

NIKO PELTOLA SAI 30 vuotta sitten isältään Sastan sarkatakin, joka kuului alun perin hänen vaarilleen tai vaarin veljelle. Takki palvelee yhä samassa käytössä kuin 1960-luvulla.

– Se on päälläni syksyisin hirvenmetsästyksessä, ja jahtiporukan vanhemmalta kaartilta löytyy ihan samanlaisia takkeja.

Niko ei vaihtaisi takkiaan uuteen, onhan se ominaisuuksiltaan yhtä hyvä tai jopa parempi kuin rahalla saa.

– Villasta tehty sarkatakki on vesisateella vähän hankala, mutta aina muulloin lämmin ja hiljainen, eikä se kahise metsästyksessä. Eikä sitä tarvitse pestä: tuuletus riittää.

"Leivon pullaa yli 50-vuotiaalla monitoimikoneella"

SARI NYRHINEN osti 18-vuotiaana Hobby Hallista monitoimikoneen, joka on ollut käytössä yli 50 vuotta. Useimmiten hän vatkaa sillä pullataikinaa, kuten jo lasten ollessa pieniä.

– Lähellä asuva tyttäreni pyytää yhä tekemään hänelle ja Helli-koiralle kristallipullia!

Monitoimikone myös siivuttaa sipulit, perunat ja porkkanat jokasyksyiseen silakkalaatikkoon, ja pystyy sillä jauhamaan lihaakin. Ainoa huono puoli on kova ääni ja vähän kellastunut pinta, mutta vaihtamista uuteen ei ole edes harkittu.

– Meillä ei ole tapana heittää ehjiä tavaroita hukkaan.

Sarin edesmenneen äidinkin tavarat olivat säilössä varastossa.

– Jokainen lapsenlapsi sai katsoa ensimmäiseen omaan kotiinsa, mitä "mummun varastosta" löytyy.

"Isoäidin pöydän ääreen kokoontuvat nyt meidän lapsenlapset"

PIRKKO MÄEN puolison **Juhanin** äiti sai miehelään mennessään vuonna 1932 keittiönpöytäryhmän, jonka Pirkko ja Juhani pelastivat 1990-luvun lopulla tyhjilleen jääneestä kotitalosta.

– Mummolassa eli härmäläisittäin isulassa pöytä oli kammarin puolella juhlavampia hetkiä varten, mutta meillä se on ihan keittiössä arkikäytössä, Pirkko kertoo.

Aina pöytään istahtaessa muistaa, että tässä ne ovat isovanhemmatkin istuneet.

– Ja nyt pöydän ääreen kokoontuvat meidän lapset ja lapsenlapset.

Olohuoneessa on toinen sukukalleus.

– Oman äitini peruja oleva pöytäryhmä on vuodelta 1938 ja käytössä aina, kun lapsenlapset tulevat käymään ja tarvitaan lisätilaa.

Lue pidemmät jutut:
mustankorkea.fi

Miten tunnistat apteekkiin vietävän lääkejätteen?

Lääkejätteenä lajitellaan kaikki resepti- ja itsehoitolääkkeet, jotka sisältävät vaikuttavia aineita. Mutta tiedätkö varmasti, miten lajitellaan esimerkiksi nikotiinilaastarit, kosteuttavat nenäsuihkeet tai puolityhjät käsidesipullot?

APTEEKIT OTTAVAT kotitalouksien lääkejätteitä vastaan ilmaiseksi, ja asukkaiden kuuluu viedä kaikki lääkejätteet apteekkiin. Mustankorkean logistiikkapäällikkö **Antti Anhava** neuvoo lajittelemaan lääkkeinä kaikki tuotteet, jotka on ostettu apteekista *resepti- tai itsehoitolääkkeinä.*

– Sen sijaan *käsikauppatavara,* jota saa myös marketeista, kierrätetään sekajätteenä, jos pakkauksessa on vähänkin tuotetta jäljellä.

Käsikauppatavaraa ovat esimerkiksi lääkkeettömät kurkkupastillit, aurinko- ja perusvoiteet sekä ravintolisät. Tyhjät pahvipakkaukset, muovipurkit ja metallisäiliöt lajitellaan materiaalin mukaan.

Erilaiset tabletit voi pakata lääkejätteessä samaan muovipussiin, eikä mukana tarvitse olla alkuperäisiä pakkauksia. Tabletteja ei kuitenkaan tarvitse irrottaa läpipainoliuskoista.

– Sen sijaan nestemäisiä lääkkeitä ei kannata sekoittaa keskenään reagointiriskin takia, Anhava muistuttaa.

Mustankorkean kuljetuskumppanit noutavat lääkejätteet apteekeista sopimuksen mukaan ja ohjaavat ne asianmukaiseen käsittelyyn Riihimäelle. Lääkejätteitä ei saa koskaan kaataa viemäriin tai laittaa bio- tai sekajätteen joukkoon.

– Viemäristä lääkeaineet päätyvät jätevedenpuhdistamoille ja pieninä määrinä luonnon kiertokulkuun, ja sama pätee biojätteisiin, Anhava sanoo.

Seka- ja biojätteen seassa lääkejäte aiheuttaa myös riskejä ja vaaratilanteita jätteenkuljettajille ja käsittelylaitosten työntekijöille.

Näin lajittelet lääkejätteet

1

Tyhjät lääkkeiden ulkopakkaukset lajitellaan materiaalin mukaan. **Tyhjät muovipakkaukset** lajitellaan muoviin, **kartonkiset** kartonkiin ja **metallipakkaukset** metalliin.

2

Nenän huuhtelukannut ja **tilanjatkeet** ovat muoviesineitä, jotka kuuluvat sekajätteeseen. Myös **hengityssuojaimet** ja **maskit** lajitellaan käytön jälkeen sekajätteeseen.

3

Astmapiiput ovat lääkeannostelijoita, jotka käsitellään sisältöineen lääkejätteenä.

4

Vartalo- ja kasvovoiteet lajitellaan sekajätteeseen, jos tuotetta on vielä jäljellä. **Tyhjät pakkaukset** lajitellaan materiaalin mukaan.

5

Tavalliset **laastarit, hopeoidut sidetaitokset** ja muut **haavanhoitotuotteet** lajitellaan sekajätteeseen. **Kartonkiset tyhjät** pakkaukset lajitellaan kartonkiin.

6

Kuumetta alentavat juomat, kuten Finrexin, lajitellaan kipulääkkeiden tapaan lääkejätteenä. **Tyhjät annospussit** lajitellaan materiaalin mukaan.

7

Ihottumien ja haavojen hoitoon tarkoitetut **lääkinnälliset hoitovoiteet** sekä **kortisonivoiteet** kuuluvat lääkejätteeseen. Esimerkiksi Bepanthen sisältää dekspantenolia ja Bacibact basitrasiinia. Myös lääkeaineita sisältävät **kipuvoiteet ja kylmägeelit,** kuten Voltaren ja Perskindol, lajitellaan lääkejätteeseen. **Tyhjän putkilon** voi lajitella metalli- tai muovijätteeseen.

8

Silmiä kosteuttavat itsehoitotuotteet ja kerta-annosampullit lajitellaan sekajätteeseen ja tyhjinä muovipakkauksiin silloinkin, kun ne on hankittu reseptillä. Kaikki lääkeaineita sisältävät **silmätipat** ja **silmälääkkeet** ovat lääkejätettä.

9

Desinfiointi- ja **haavanpuhdistusaineet** sekä **käsidesit** ovat herkästi syttyviä liuottimia, jotka lajitellaan vaarallisiin jätteisiin. **Tyhjät purkit** lajitellaan materiaalin mukaan esimerkiksi muovipakkauksiin.

10

Nestemäiset yskänlääkkeet, antibiootit ja muut **oraaliliuokset** lajitellaan lääkejätteenä. **Tyhjät nestepullot** lajitellaan sekajätteeseen.

Ota aukeama talteen!

11

Vanhentuneet **vitamiini-** ja **ravintolisät** voi hävittää sekajätteenä. Pakkaukset lajitellaan materiaalin mukaan, esimerkiksi lasipullot lasipakkauksiin (poista pullon korkki metalliin).

12

Kosteuttavat ja vaikkua irrottavat **korvien itsehoitotuotteet** lajitellaan sekajätteeseen ja tyhjinä materiaalin mukaan.

13

Paperiset tuoteselosteet ja **hoito-ohjeet** lajitellaan paperinkeräykseen.

14

Raskaus-, rauta- ja **koronatestit** testiliuskoineen lajitellaan sekajätteeseen.

15

Digitaaliset kuumemittarit lajitellaan sähkölaitteina eli SER-jätteenä (sisältävät patterin tai akun). **Elohopeakuumemittarit** sisältävät elohopeaa nesteenä, ja siksi ne viedään apteekkiin erillään muusta lääkejätteestä.

16

Hoitavat nenäsuihkeet, jotka sisältävät vain öljyjä ja A-vitamiinia, lajitellaan sekajätteeseen ja tyhjinä muovipakkauksiin. Nenän limakalvojen turvotusta vähentävät ja avaavat sekä antihistamiinia tai kortisonia sisältävät **nenäsuihkeet** ovat lääkevalmisteita, jotka lajitellaan lääkejätteeseen. Esimerkiksi Nasolin ja Otrivin sisältävät ksylometatsoliinia.

17

Muoviset lääkeannostelijat, kuten mittalusikat ja ruiskut, lajitellaan sekajätteeseen.

18

Jos **läpipainopakkauksessa** on tabletteja jäljellä, on se lääkejätettä. **Tyhjät läpipainoliuskat** kuuluvat muovipakkauksiin tai metalleihin. Jos liuskassa on montaa eri materiaalia, liuskan voi lajitella sekajätteeseen.

Muista myös nämä:

- Kaikki **nikotiinituotteet** ovat lääkevalmisteita, vaikka niitä myydään myös marketeissa. Nikotiinilaastarit, -purukumit ja -sumutepullot sisältävät nikotiinia, joka on myrkyllistä niin eläimille kuin lapsille. Kaikki käytetyt tai vanhentuneet nikotiinituotteet palautetaan apteekkiin lääkejätteenä. Sama ohje koskee myös **estrogeenilaastareita.**
- **Neulat** hävitetään aina lääkejätteenä alkuperäisen suojakuoren sisällä ja kestävässä rasiassa, joka suojaa työntekijöitä lääkejätteen käsittelyn ja kuljetuksen aikana.
- **Sytostaattilääkkeet** viedään aina apteekkiin erillään muista lääkejätteistä.

Katso lisää vinkkejä: ***mustankorkea.fi/laakejate***

5 vinkkiä joulun kierrätykseen

Joulu tuo lahjoja ja yhdessäoloa, mutta myös tavallista enemmän jätettä. Kokosimme viisi helppoa vinkkiä joulun ajan jätteiden lajitteluun. Muista myös litistää kartonkiset pahvilaatikot, jotta jätekatokset eivät tursua joulun jälkeen.

1

Kierrätä kuusi

Haluatko aidosta joulukuusesta eroon ilmaiseksi? Tuo se loppiaiseen **6.1. mennessä** taloyhtiön jätekatokselle tai Mustankorkean hyötykeräyspisteelle. Muista jättää kuusi jätekatoksen viereen pystyyn, jotta se ei peity lumen alle.

Joulukuuset pyritään keräämään tammikuun aikana, mutta älä hätäile, jos osa kuusista kerätään vasta helmikuussa. Kuuset haketetaan Mustankorkealla ja käytetään osana mullan valmistusta.

Jos haluat päästä omakotitalossa helpolla, voit myös jättää kuusen oman kodin jätepisteelle. Tällöin kuusi noudetaan ja siitä veloitetaan lisämaksu (vuonna 2026: 8,13 euroa).

Rikkinäisten muovisten tekokuusten paikka on sekajätteessä. Jos kuusessa on kiinteät jouluvalot, jotka toimivat sähköllä tai paristoilla, lajitellaan kuusi sähkölaitteisiin.

2

Lajittele karkkipaperit

Karkkipaperit lajitellaan materiaalin mukaan. Kokeile vaikka rutistustestiä! Jos karkkipaperi jää ryttyyn, se on metallia (esim. suklaalevyn alumiinikääreet). Jos se aukeaa, se on muovia (esim. kiiltäväpintaiset suklaakarkit kuvassa). Jos karkkipaperi taas repeää helposti, se on paperia (esim. kettukarkit).

3

Lahjapaperit sekajätteeseen

Lahjapaperit sisältävät painovärejä, pinnoitteita ja teippejä, joten niiden paikka on sekajätteessä. Jouluna voit suosia myös uudelleen käytettäviä lahjapusseja!

Katso kaikki
joulun kierrätysvinkit:
mustankorkea.fi/joulu

4 Törpötä kinkkurasva

Laita jäähtynyt kinkun tai kalan rasva kartonkiseen törppöön (esimerkiksi maitopurkkiin), sulje se huolellisesti teipillä ja vie oman kotisi biojäteastiaan. Tällöin siitä valmistetaan Mustankorkealla paikallista biokaasua liikennekäyttöön.

Kun sinä törpötät rasvan, laitamme mekin Mustankorkealla hyvän kiertämään ja lahjoitamme 2 000 euroa hyväntekeväisyyteen. Tehdään yhdessä kaikille hyvän mielen joulu!
Lue lisää: *mustankorkea.fi/torppo*

Muista myös kierrätetyt lahjat!

Jo kaksi kolmesta eurooppalaisesta pitää käytettyä tai kierrätettyä lahjaa hyvänä ja ekologisena vaihtoehtona jouluna. Hyviä lahjaideoita ovat esimerkiksi kirjat, astiat, lasten lelut tai sisustusesineet. Myös aineettomat lahjat, kuten vaikkapa lahjakortit paikallisiin liikkeisiin ovat hyviä.

5 Lautasliinat biojätteeseen

Lautas- ja kahviliinat sekä kaikenlaiset servetit ja talouspaperit voi lajitella biojätteeseen. Jyväskylässä, Laukaassa, Muuramessa ja Toivakassa näin on saanut tehdä jo pitkään ja nyt sama ohjeistus on myös muualla Suomessa.

Linda Rosberg-Kulha (vas.) ja Ilona Viro lajittelivat päivässä noin 75 roskapussia. Yhteensä he kävivät kahdeksan viikon tutkimuksen aikana läpi noin 3 000 asukkaiden sekajätepussia.

Sekajätetutkimus valmistui

– biojätettä lajiteltiin laiskemmin, muovipakkauksia ahkerammin

Biojätettä päätyy sekajätteen joukkoon hieman aiempaa enemmän. Tämä selviää sekajätteen koostumustutkimuksesta, jonka mukaan biojätettä on asukkaiden sekajätepusseissa noin 25 prosenttia Mustankorkean toimialueella. Muovipakkausten lajittelu taas on parantunut etenkin taajamassa.

KÄSIN TEHTÄVÄ sekajätetutkimus on ainoa tapa saada selville, miten me oikeasti lajittelemme.

– Jyvässeudulla biojätteitä on lajiteltu jo 30 vuotta. Biojätteen lajittelu on kehittynyt alueellamme hyvään suuntaan ja onkin nyt jonkinlainen pettymys, että hyvä kehitys on hiipunut, sanoo Mustankorkean toimitusjohtaja **Esko Martikainen.**

Biojätettä oli sekajätepusseissa 25,2 prosenttia, kun kolme vuotta sitten määrä oli 20,6 prosenttia. Mukaan on laskettu myös pehmopaperi, eli talouspaperit ja nenäliinat sekä servetit, jotka kuuluvat biojätteeseen.

– Silti meillä ollaan Keski-Suomessa edelleen keskimääräistä parempia lajittelijoita, sillä valtakunnan tasolla sekajätteen seassa on lähes 30 prosenttia biojätettä.

Sekajätteen seasta löytyi paljon käyttökelpoisia työhanskoja. Niiden roskiin laittajalle on tainnut työnteko riittää. Muita mieleen jääneitä "löytöjä" olivat kokonainen syömättä jäänyt pizza, mädäntyneet kalat sekä kuusi kiloa painava poravasara.

HYVIÄKIN UUTISIA TULI. Muovipakkausten lajittelu on kehittynyt oikeaan suuntaan, etenkin taajama-alueella.

– Muovipakkauksia oli sekajätteen seassa kahdeksan prosenttia vähemmän, jos vertaa kymmenen vuoden takaiseen, Martikainen kertoo.

Taajama-alueella muovipakkauksia oli sekajätteen seassa 12,7 prosenttia, kun taas haja-asutusalueella niitä oli 15,0 prosenttia. Ero on ymmärrettävä, sillä taajama-alueilla muovinkeräys on helpompaa, kun muovinkeräysastiat löytyvät taloyhtiön jätekatoksesta.

– Lisäsimme loppuvuodesta viidellekymmenelle haja-asutusalueen hyötykeräyspisteelle muovinkeräyksen. Toivomme sen helpottavan muovinkeräystä.

TUTKIMUKSESSA LAJITELTIIN yhteensä lähes 2 700 kiloa sekajätettä, eli noin kahden henkilöauton painon verran roskia. Se tarkoittaa opinnäytetyönään tutkimusta tehneille opiskelijoille **Linda Rosberg-Kulhalle** ja **Ilona Virolle** tuhansien roskapussien avaamista käsin.

– Kesän aikana pääsimme kurkistamaan ihmisten arkeen. Roskat kertoivat omaa tarinaansa kulutuksesta ja elämästä, opiskelijat miettivät.

Sekajätetutkimusta ei tehdä ihmisten "kyttäämiseksi", vaan siitä saadaan arvokasta tietoa lajittelusta. Vaikka yksittäinen tutkimus kertoo aina vain hetkestä, voidaan useamman vuoden tuloksia vertailemalla nähdä, miten lajittelutottumukset muuttuvat.

– Jokainen banaaninkuori, kahvinporo ja leivänkannikka, joka päätyy biojäteastiaan sekajätteen sijaan, vie lajittelua jälleen askeleen parempaan suuntaan, Martikainen uskoo.

Vuoden 2026 sekajätetutkimuksen tulokset

JÄTELAJI	TAAJAMA	HAJA-ASUTUS-ALUE	KESKIARVO
Sekalaiset jätteet	**26,5 %** (2023: 28,2 %)	**26,6 %** (2023: 21,3 %)	**26,6 %** (2023: 24,8 %)
Biojäte (sis. pehmopaperi)	**26,4 %** (2023: 18,2 %)	**24,0 %** (2023: 23,0 %)	**25,2 %** (2023: 20,6 %)
Muovit (sisältää *muovipakkaukset)	**15,2 %** (2023: 22,4 %)	**21,1 %** (2023: 20,4 %)	**18,2 %** (2023: 21,4 %)
***Muovipakkaukset** (ei sisällä muuta muovia)	**12,7 %** (2023: 16,9 %)	**15,0 %** (2023: 14,9 %)	**13,9 %** (2023: 15,9 %)
Kartonki ja pahvi	**9,5 %** (2023: 11,6 %)	**9,0 %** (2023: 8,7 %)	**9,3 %** (2023: 10,1 %)
Tekstiilit ja jalkineet	**9,9 %** (2023: 7,4 %)	**6,6 %** (2023: 9,1 %)	**8,3 %** (2023: 8,2 %)
Paperi (ilman pehmopaperia)	**3,5 %** (2023: 3,3 %)	**3,5 %** (2023: 6,7 %)	**3,5 %** (2023: 5,0 %)
Metalli	**2,6 %** (2023: 2,6 %)	**2,8 %** (2023: 2,8 %)	**2,7 %** (2023: 2,7 %)
Lasi	**3,0 %** (2023: 4,0 %)	**2,2 %** (2023: 2,5 %)	**2,6 %** (2023: 3,3 %)
Puu	**2,0 %** (2023: 1,0 %)	**2,3 %** (2023: 4,9 %)	**2,2 %** (2023: 2,9 %)
Sähkölaitteet ja akut	**1,4 %** (2023: 0,5 %)	**2,0 %** (2023: 0,1 %)	**1,7 %** (2023: 0,3 %)
Vaaralliset kemikaalit	**0,1 %** (2023: 0,7 %)	**0,1 %** (2023: 0,6 %)	**0,1 %** (2023: 0,7 %)

Lue koko juttu

mustankorkea.fi/ajankohtaista/sekajatetutkimus-2026

!PARASTA PERUSMAKSULLA

Katso lista hyötykeräyspisteistä, joille muovinkeräys tuli!

Muovinkeräys saapui hyötykeräyspisteille

Tätä on odotettu! Mustankorkean hyötykeräyspisteistä noin puoleen on tullut muovipakkausten keräys. Uudet muovinkeräyspisteet auttavat etenkin omakoti- ja paritaloasukkaita kierrättämään muovipakkauksia.

MUSTANKORKEALLA ON hieman vajaa sata hyötykeräyspistettä, joilla on kerätty kartonki- ja lasipakkauksia, metallia ja paperia. Nyt näistä puoleen on tullut jäteastia myös muovipakkauksille.

– Tietoisuus muovipakkausten lajittelusta on kasvanut viime vuosina ja sen myötä asukkaat myös haluavat lajitella muovia. Jotta lajittelu olisi arjessa entistä helpompaa myös omakotitaloissa, pitää muovin keräyspisteiden olla helposti saavutettavia, kertoo Mustankorkean logistiikkapäällikkö **Antti Anhava.**

Kun muovipakkauksia tuodaan enemmän niiden keräyspisteisiin, saadaan muovia ohjattua enemmän materiaalin hyötykäyttöön eli korvaamaan neitseellisen muovin käyttöä.

Muista nämä muovipakkausten kierrätyksessä

Muovipakkaus

1. Muovin keräykseen käyvät vain muoviset ja tyhjät pakkaukset, eivät muoviset tuotteet.
2. Muovipakkauksen ei tarvitse olla tahraton, jotta sen voi kierrättää. Muovipakkauksille riittää kevyt pyyhkäisy.
3. Pakkauksia ei saa laittaa sisäkkäin, elleivät ne ole täysin samaa muovilaatua. Toisiinsa tarrautuneet pakkaukset vaikeuttavat muovilaatujen tunnistamista.

Tiesitkö?

Litiumakkujen maailmanlaajuisen kysynnän on arvioitu kasvavan lähes seitsenkertaiseksi vuosien 2022–2030 välillä. Kierrätykseen käytöstä poistetuista akuista ja paristoista päätyy vain puolet. Loput jäävät koteihin tai päätyvät vääriin jäteastioihin.

Akku voi löytyä joulupaidasta tai lasten kengistä

AKKUJA LÖYTYY nykyään kaikkialta, ei pelkästään puhelimista ja porakoneista. Niitä käytetään lasten vilkkuvissa kengissä, soivissa onnittelukorteissa ja led-valoilla varustetuissa joulupaidoissa. Kun akkuja on kodeissa käytössä enemmän kuin koskaan, myös väärin lajiteltujen akkujen aiheuttamat paloriskit kasvavat.

– Akkulaitteiden määrä kasvaa kodeissa, eivätkä ihmiset välttämättä tunnista niiden riskejä. Jos isompi sähkölaite käyttäytyy oudosti, ongelma huomataan herkemmin, toteaa Mustankorkean laatu-, turvallisuus- ja ympäristöpäällikkö **Mari Rautio.**

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön mukaan akkupalot ovat kaksinkertaistuneet 2020-luvulla. Ne ylittävät jo perinteisten sähkölaitteiden aiheuttamat tulipalot Suomessa. Mustankorkeallakin on ollut viimeisen vuoden aikana useampi tulipalo, vaikka suuremmilta vahingoilta on toistaiseksi vältytty.

Riskit eivät koske vain jätealaa. Kotona lattialle, laatikkoon tai varastoon unohtunut akku- tai paristokäyttöinen laite voi vaurioitua esimerkiksi pudotessa tai lemmikin käsittelyssä.

– Jos akku putoaa yli metrin korkeudelta, niin meillä Mustankorkealla se poistetaan käytöstä. Litiumakuista aiheutuneet palot ovat helposti leviäviä ja vakavia, minkä vuoksi meillä ei oteta turhia riskejä, Rautio kertoo.

Muista toimittaa akut ja paristot aina asianmukaiseen keräykseen sekä teipata paristoista navat. Pieniä akkuja ja paristoja vastaanotetaan kauppojen keräyspisteissä, Mustankorkean lajittelupihalla ja Laukaan pienjäteasemalla sekä kierrätysautolla keväisin ja syksyisin.

Mistä tunnistaa viallisen ja vaarallisen akun?

- Akku on turvonnut tai pullistunut – tämä on tärkein varoitusmerkki!
- Puhelimen kuori tai kansi ei mene kunnolla kiinni tai näyttö irvistää. Nämä voivat johtua akun turpoamisesta.
- Akku tai laite kuumenee poikkeuksellisen paljon käytössä tai latauksessa.
- Akusta tulee outo haju tai se pitää sihisevää, poksahtelevaa tai rätisevää ääntä.
- Akku on saanut kovan iskun, esimerkiksi puhelin on pudonnut pahasti.
- Akussa näkyy halkeamia, vuotoja, ruostetta tai värimuutoksia.

i Litiumakkupalo estetään jäähdytyksellä. Talvella kännykkä tai muu laite on helppoa viedä lumihankeen. Myös upotus veteen on tehokasta. Litiumakkupalossa syntyy happea ja läsnä on palavaa materiaalia, joten palokolmion mukaisesti jäähdytys on ainut ratkaisu sammutukseen.

Möitkö tai peritkö omakotitalon tai mökin?

MUISTA ILMOITTAA kiinteistökaupoistasi myös meille! Me emme saa kiinteistön omistajatietoja automaattisesti mistään muualta ja pahimmillaan jätelaskut voivat seilata ympäri maita ja mantuja kuukausikaupalla. Tästä taas seuraa maksumuistutuksia tai pahimmillaan laskun meno perintään.

Ilmoita siis meille kiinteistösi myynnistä ja huolehdi jätepalvelusopimuksen päättämisestä. Muista ilmoittaa myös mahdollisesta muutosta tai jos olet perinyt esimerkiksi kesämökin. On asiakkaan vastuulla ilmoittaa ajantasaiset tiedot laskun lähettämistä varten. Jos maksat jätelaskusi e-laskuna, kannattaa verkkopankista myös joskus avata laskun kuva ja tarkastaa laskulle tulostuva osoite.

Jätehuoltoasiat voi hoitaa helposti OmaJätehuolto-palvelussa tai asiakaspalvelun kautta.

Lue lisää QR-koodista tai netistä:
mustankorkea.fi/ajankohtaista/jatehuolto-kesamokilla

Jyväskylässä on Suomen 8. halvin jätehuolto

HURRAA, olemme yhä Suomen halvimpia! Jätehuolto maksaa Jyväskylässä 19 senttiä per neliö. Erot edellä oleviin jäteyhtiöihin ovat vain 1–2 senttiä. Kiinteistöliiton uusi indeksitalovertailu kertoo taloyhtiöiden kustannusten nousun tasaantuneen.

Lue lisää QR-koodista tai netistä:
mustankorkea.fi/ajankohtaista/indeksitalo-2026/

OJH!

Hoida jäteasiat

helposti OmaJätehuollossa!

Ota käyttöösi Mustankorkean sähköinen palvelu OmaJätehuolto. Siellä hoidat helposti ja ympäri vuorokauden oman kotisi jäteasiat.

Lue lisää:
mustankorkea.fi/asioi-verkossa/

Löysitkö ilokaasupullon?

LUONTOON JÄTETTY ilokaasupullo voi puristuessaan räjähtää ja aiheuttaa paloriskin. Näin voi käydä, jos sen yli ajaa esimerkiksi ruohonleikkurilla tai lumiauralla. Ilokaasun käyttäminen päihtymistarkoituksessa on vaarallista. Sen kierrätykseen tuominen ja käsittely on kuitenkin turvallista. Kierrätyksessä niitä voisi verrata hiilihapotuspulloihin.

Ilokaasupulloja ei saa laittaa sekajätteeseen tai metallinkeräykseen, vaan ne kuuluvat vaaralliseen jätteeseen. Ilokaasupullot voi toimittaa maksutta Mustankorkean lajittelupihalle tai Laukaan pienjäteasemalle, jonne niitä onkin tuotu tämän vuoden tammi-syyskuussa jo 330 kiloa!

Lue lisää QR-koodista tai netistä:
mustankorkea.fi/ajankohtaista/ilokaasu/

Jätehuollon maksut

Kunnan järjestämä jätehuolto kustannetaan kokonaisuudessaan jätehuollosta perittävillä maksuilla. Jätehuoltoa koskevat maksut määritellään taksassa, jonka hyväksyy Jyväskylän seudun jätelautakunta.

Kotitalouksien ja vapaa-ajan asuntojen jätemaksut muodostuvat kahdesta osasta

1) Perusmaksu
Jätehuollon perusmaksu on asuinhuoneisto- ja vapaa-ajan asuntokohtainen vuosimaksu. Perusmaksuista kertyvillä tuloilla kustannetaan muun muassa Mustankorkean ylläpitämät hyötykeräyspisteet, vaarallisen jätteen keräys, apteekkien lääkejätteen keräys, jäteneuvonta ja jätehuoltoviranomaisen toiminta.

2) Jäteastioiden tyhjennysmaksut tai saarimökkien keräyspistemaksut
Jos kiinteistöllä on käytössään oma jäteastia tai lähikiinteistöjen yhteinen jäteastia, kiinteistöä laskutetaan jäteastioiden tyhjennyksistä. Keräyspisteiden käyttäjiltä laskutetaan vuosittainen käyttömaksu.

Jyväskylän seudun jätelautakunta 10 vuotta!

Jyväskylän kaupungin sekä Laukaan ja Muuramen kuntien sopimus seudullisesta jätehuoltoviranomaisesta hyväksyttiin 30.9.2016. Jätelautakunnan toiminta alkoi vuoden 2017 alussa ja Toivakan kunta liittyi mukaan 2018. Tänä päivänä Jyväskylän seudun jätelautakunnan alueella sijaitsee yli 33 000 vakituista asuinkiinteistöä ja lähes 7 000 vapaa-ajan kiinteistöä. Jätehuoltoviranomaisen tehtäviin kuuluu päättää jätehuollon järjestämiseen liittyvistä asioista ja seurata jätehuollon toimivuutta.

Muista ilmoittaa perusmaksun määräytymiseen vaikuttavista muutoksista

Perusmaksu laskutetaan siltä asunnon omistajalta, haltijalta tai muulta jätteen haltijalta, joka on merkittynä jätehuollon asiakasrekisteriin 1. tammikuuta eli laskutuskauden alkaessa. Ilmoita siis viipymättä Mustankorkealle perusmaksun määräytymiseen vaikuttavista muutoksista, kuten kiinteistön omistajanvaihdoksesta tai rakennuksen käyttötarkoituksen muuttumisesta.

Perusmaksua ei hyvitetä takautuvasti, jos muutoksista ei ole ilmoitettu laskutuskauden alkuun mennessä.

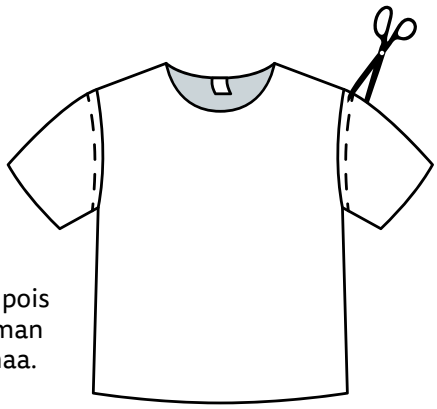
Lisätietoa:
www.jyvaskyla.fi/ymparisto/jatelautakunta/jatetaksa

MUSTANKORKEA

Julkinen tiedote

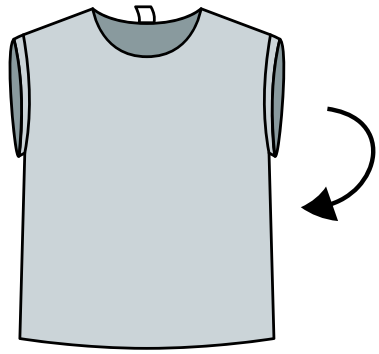
PUUHA-SIVU

Tuunaa vanhasta paidasta kassi

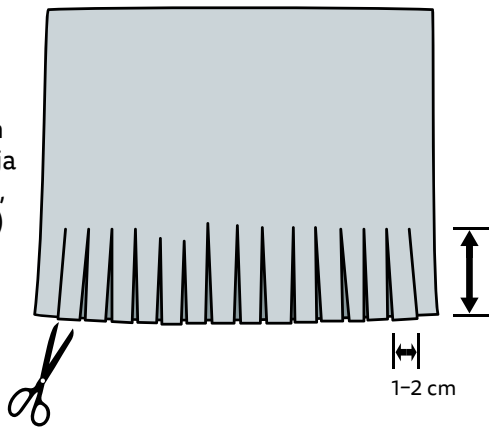
1

Leikkaa hihat pois mahdollisimman läheltä saumaa.

2

Käännä paita nurinpäin.

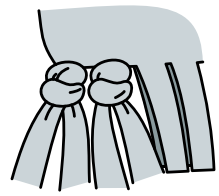

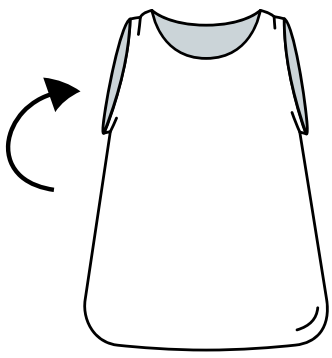
3

Leikkaa paidan helmaan hapsuja (1–2 cm leveitä, 5–10 cm pitkiä) paidan ollessa kaksinkerroin.

4

Solmi vastakkaiset hapsut yhteen kahdella tiukalla solmulla.

5

Käännä paita oikeinpäin. Kassi on valmis käyttöön!

Tiesitkö?

Vaatteita valmistetaan enemmän kuin koskaan, mutta niitä käytetään aiempaa vähemmän. Viime vuosikymmenten aikana vaatteiden tuotanto on lähes kaksinkertaistunut samalla, kun niiden käyttöaika on lyhentynyt. Arvioiden mukaan osa vaatteista poistetaan käytöstä jo 7–10 käyttökerran jälkeen. Lisäksi merkittävä osa valmistetuista vaatteista jää myymättä.

Lähteet: Ellen MacArthur Foundation, European Environment Agency, The Guardian